

חתנו ויד ימינו של מרן החפץ חיים זי"ע
 שעלה לארה"ק | הגאון רבי אהרן הכהן
 זצ"ל בעל "עבודת הקרבנות" עליו כתב
 חותנו הגדול "חתני המאור הגדול ירא
 אלקים באמת וצדיק במעשיו" | ליומא
 דהילולא: כ"ה שבט תרצ"ו

|| מאת מ. גאטליב ||

מראדלין ריך דשעליים

ר' אליקים געציל למד בצעירותו בראדין. למרות שהיה ת"ח גדול וראוי לכהן ברבנות, הכיר מרן החפץ חיים את כוחו הגדול בדרוש, והשפיע עליו להקדיש את עצמו לקרב את אחיו לאביהם שבשמים. ואכן שימש כמגיד מישרים תחילה בזאמבראווא ובדווינסק, ולימים נתבקש אף לכהן בתור מגיד בעיר ביאליסטוק ומשם עלה לכהן בקהילת בריסק.

בבריסק היה ממקורביו של מרן הגר"ח סאלאוויצ'יק זי"ע מבריסק, והלך בדרכו בהתנגדותו העזה לציונות שהחלה לנשוב אז בעוז, והיה מסובב בעיירות הקטנות לדרוש ולהשפיע על היהודים לעזוב את רעיונות האליל ולדבוק בדרכי אבות ובראת ה' צרופה.

נודע במלחמתו לה' בעמלק ברעיון הציוני, והרטיט הלבבות ביראת אלוקים שבערה בקרבו והציתה באש קודש את ההמונים שהיו נוהרים לשמוע את דרשותיו המיוחדות שנאמרו בכשרון רב ובניגון המיוחד שלו, ובמיוחד בכשרונו לשלב רעיונות עמוקים של מוסר ויראת חטא בפסוקים ובמאמרי חז"ל היו נוסכים על השומעים רוח טהרה.

כן נודע בספרו "מחזה עינים" בגודל עניני שמירת העינים (נדפס בווארשא תרס"ב, ולאח"כ בכמה מהדורות). נלב"ע תרע"ב והוא רק בן חמישים שנה.

בצל מרן החפץ חיים

מנעוריו שקע רבי אהרן הכהן זצ"ל באהלה של תורה, מספר שנים התעלה במקומות התורה הנודעים באיישישוק ובביאליסטוק. עלה והתעלה הרבה במעלות התורה, וקנה תורה מפי הגאונים המפורסמים רבי אייזל חריץ בעל עמק יהושע מסלאנים, רבי יצחק אלחנן מקובנא בעל באר יצחק, רבי שלמה הכהן מזוילנא בעל חשק שלמה, זצוק"ל, ונסמך לרבנות על ידיהם.

עוד מאז היותו בחור צעיר התדבק בכל לבו ונפשו במרן החפץ חיים זי"ע. הדבר התחיל כששהה החפץ חיים בביאליסטוק לרגל מכירת ספריו הק', העלם הצעיר אהרן הכהן השכיל להבין ולהתלוות לאותו צדיק לשמשו ולסייעו בהפצת ספריו. מאז היכרות ראשונה זו התקשר אליו הבחור הצעיר בכל עוז, עד כי לאמשה ידו מתחת ידו, וכך לימים יבואו, נלקח על ידו כחתן לבתו הבכירה הצדקנית, כך נכנס לביתו ולמשפחתו של החפץ חיים זי"ע א.

כמשפחת החפץ חיים

אשתו הראשונה של מרן החפץ חיים זי"ע, היתה הצדקנית מרת פריידא ע"ה, היא היתה בת רבי שמעון הלוי אפשטיין (ב"ר זלמן) ומרת גיטל ע"ה מהעיר ראדין. הרבנית מרת פריידא ע"ה נודעה לאשה צדקנית דגולה. היא פתחה חנות קטנה למצרכי מזון יומיים, כדי שבעלה הגדול יוכל לשבת וללמוד תורה במנוחה. בעלה מרן הח"ח העריכה מאד ואמר שבזכותה הגיע למה שהגיע.

פעם אמר הח"ח לבנו הגדול ר' לייב "לולי העיירה הקטנה ראדין, ולולי מעשי אמך, מי יודע אם הגעת לתורה ולא נספתי בטרונות החיים כשאר בני גילי!"

מאשתו זו נולדו להח"ח ארבעה ילדים: א. בנו בכורו הגאון ר' אריה ליב הכהן (שם משפחתו נקרא פופקא). נולד בסביבות שנת תר"כ. אמרו עליו שהיה גדול בתורה וביד"ש. הוא עזר לאביו בחיבור ספריו הגדולים, כמו שהוא מספר באריכות בזכרונותיו על אביו.

ב. בתו הגדולה מרת גיטל ע"ה. נישאה בשנת תרמ"ג להגה"צ רבי אהרן הכהן זצ"ל, בעל "עבודת הקרבנות", ועוד ספרים.

על דבר התרשמותו של החפץ חיים מהבחור המיוחד, כותב רבי לייב בנו בכורו של החפץ חיים:

"ואמר לי כי העלם הזה מצא חן בעיניו, כי הוא בן תורה וירא שמים ובעל חסד ובלבו להשתדך עמו... ותהיתי על

חתנו הגדול ויד ימינו של מרן רשכבה"ג רבינו ישראל מאיר הכהן בעל החפץ חיים זי"ע א, מי שחיבר יחד אתו את ה"משנה ברורה" ועוד מספריו הקדושים, הוא הגאון הצדיק רבי אהרן הכהן קאגאן זצ"ל, שנודע בספרו הגדול "עבודת הקרבנות" על עניני קדשים, ובערוב ימיו עלה עם משפחתו לארה"ק, ומנוחת כבודו בהר הזיתים בין גדולי ירושלים זי"ע א.

משפחתו הרמה

הגאון רבי אהרן הכהן זצ"ל שנקרא בשם המשפחה קאגאן (כהן ברוסית), נולד בשנת תרכ"ג, לאביו רבי יוסף הכהן זצ"ל, ולאמו מרת העניא בת רבי צבי זצ"ל.

אביו רבי יוסף הכהן היה איש צדיק תמים. בנו של מרן הח"ח, הגאון ר' ארי' ליב הכהן פופקא זצ"ל כותב עליו בזכרונותיו, ש"בילה לעת זקנתו רוב הימים בתעניות".

אביו של רבי יוסף הכהן, היה הגה"צ ר' אברהם הכהן זצ"ל שהיה אב"ד בעיר גאניענדז. (נלב"ע ב' אדר ב' תר"ה). ישנה תשובה אל ר' אברהם הכהן, בספר "עטרת צבי" (מהגה"צ ר' אפרים אליעזר צבי חרל"פ (חייא ראש לגולי פולין) זצ"ל אב"ד מעזריטש ממקורביו החוזה מלובלין זי"ע), ומכנהו "הרב הגדול וכו' מו"ה אברהם נ"י".

רבי יוסף הכהן ואשתו העניא ע"ה זכו למשפחה מפוארת מאד, בנים וחתנים גדולים בתורה וביראה, בנם יחידים היה הגאון רבי אהרן הכהן, שנשא את הצדקנית מרת גיטל ע"ה בת מרן החפץ חיים זי"ע.

גיסו ר' אריה לייב הכהן, בנו הגדול של הח"ח, כותב בזכרונותיו, כי על גיסו זה רבי אהרן הכהן עמדה כל משפחת בית אביו, הוא זה שהשיא את אחיותיו לתלמידי חכמים מובהקים, כמו שנפרט להלן, וכן הוא הושיב את הוריו בארץ הקודש, כאשר לעת זקנתו, עלה אף הוא עצמו לארץ ישראל. אכן רבי אהרן הכהן השיא את אחיותיו לגדולי תורה, גיסו הראשון היה: הרה"ג ר' אהרן סובול זצ"ל. (בנו היה הרה"ג ר' משה שמעון סובול זצ"ל שעלה לירושלים עיה"ק ושימש כשד"ר למוסדות תורה וחינוך בתוכם ל"בית היתומים דיסקין", מדרשותיו חיבר הספר "תאיר נרי" והיה מכונה "הרב הנגר").

גיסו השני היה, הגאון ר' בצלאל אלכסנדרוב זצ"ל, שהיה מגדולי מרביצי תורה בגרודנא ובמינסק. חיבר ספרי "משכן בצלאל" ו"ילקוט בצלאל". (ראו במסגרת הסכמת מרן הח"ח לספריו).

וגיסו השלישי הוא הגה"צ המפורסם, המגיד מישרים דבריסק, רבי אליקים געציל לעוויטאן זצ"ל, שלקחו עבור אחותו לחתן אצל אביו רבי יוסף הכהן זצ"ל.

רבי אליקים געציל לעוויטאן היה בנו של "הפרוש מקוידנוב" הגה"צ ר' יעקב דוד זצ"ל שהיה המלמד של בני אדמו"ר הרה"ק מקוידנוב זצ"ל.

ציונו בהר הזיתים, לידו טמון הגה"צ ר' אלי זלאטניק זצ"ל חבר הבד"צ פעיה"ק ולידו הגה"צ ר' זעליג בראווערמאן זצ"ל מגדולי ירושלים

הקדמה קצרה.

הספר הנחשב שאני מגיש לקהל היום הוא חלק מביאורי על התורה שכתב אשר רשמי לעצמי במשך עשרות שנים מדי שבוע בשבוע בעברי על הפרשה. מכיל בקרבו ביאורים והארות נכונות בעתו בדרך הפשט וביאורי המקראות. והנה כאשר שמעתי מאדמו"ר הפני חיים שלי"א לפני כמה וכמה שנים שברך הלמוד וההנהגה במקראות צריכים להיות לאדם לעינים בעיקר פורשיי והרמב"ן ז"ל ומהן לא יזח לכן התנהגתי גם אני לפי עצתו ומחוסר פנאי עינתי עפ"י דרך פורשיי והרמב"ן ז"ל ולאחא אם ימצאו מביאורי שכונת לדעת גדולים ומכונים ממני אשרי שכונתי לדבריהם היק, ומהשי"ת השוכן בציון ובחר ביחושל"א אחי"ל שחוק בחי ובראותי החלושים והרפופים לעת קצתי וזמני יי מחיתי ברוחה בלי דחוק ומכאובים ויוכני גם ימים יבאו לתנו בתחוק באהיק כפי יכלתי המועד ואוכה לחוות בחד עם כל עם הים אסירי החקה כשבו ה' אל נהו בבית נואל דק לציון ברנה אכיר.

המחבר

הקדמה

בגשתו להציא לאור חידושי הרה"ש שלי הנני נתן טעם הכנורה לרשותי שהספתי מל המטה לפני רבים וכן שלמים בעניני האמונה וגאולה העתידה כלב ונהג בניות על ישרי דברי התורה והביאורים ומאורי רבותיו ז"ל שהן כדבר בעתו לחוק בוח לב האנשים שסבת המספדה והתלאות שנתהו בעולם במשך שנה ראוה רעה ויען שלא יראשו חילה מהאולה העתידה, וכדברי הפ"י הזה יבאר שכל התלאות והמספדות הנה סבאיים בעליל בדברי הנביאים אשר רוח ה' דיבר בהם ובט שאמר הנביא (עמוס נ' ז') כי לא יעשה ה' דבר כי אם נלה מרוז אל עבדו הנביאים, וכפי ששמעתי מרבים אתי שפעם רדתי, שרדתי הפחד בהם רוח חיים וחוק את לבם באמונת השי"ת וביעוד הנביאים, זה עורר את לבי לתת לדברי אלה דין קיומה, ואני הפליה לאכזבי שבשמים אשר דברי אלה שאני מוציא לאור יפעלו על לב אחינו להתחוק באמונת ביות הנואל דק שיבא כלב, וזה יתר חידושי אשר אתי בתוכים אקה להציאם לאור א"ה כאשר אוכה בקרב בחסר השי"ת לטוב באהיק [ושאני עשיר מוכן ומוכן למעט בקרב ביעוד השי"ת].

וקראתי את ספרי בשם [ברוך וזכר] ע"ש ארזי אבי מורי איש חסד הרב הגדול (מה"ר זוסמן הכהן זצ"ל [מתחנה כבוד בירושלים]) בלוגא סקאליק נאנענדו ושם מתחנה כבוד בשנת ה'ת"ל ב' אר" ב' וגם אפי' הצטעה והצדקתה העניע בה ה' צ"ב ונתנה התק"ר לי ולרועי ויצא אליהם שלא תהיה פגמו עד עולם.

מה דברי העציר שבכונתה עבר לעברי ה' אהרן הכהן רב בטארא-שווינצאו (פלד ווילנא).

ה' שנה' סיוון במוה"ז ומעבר על מרי מדוהו.

הקדמתו לספרו זכרון יוסף

לומר כל סדר הקרבת הקרבן והקב"ה מעלה עליו כאילו הקריב קרבן ממש..." גם בדורנו הלימודים בעינינום אלו מקיפים ציבור קטן ומצומצם, ויתית ליה למפעל "תורת המקדש" שהקים הרה"ג ר' אברהם ישעי' נייווירטה שליט"א מלונדון-ירושלים, שפועל רבות עבור לימוד הלכות קדשים, ועקב הקושי בלימוד זה בגלל חוסר ספרים העוסקים בסוגיות אלו, לכן נטל יוזמה לידו בההדרת הספר "עבודת הקרבנות" לרבי אהרן הכהן זצ"ל חתנו של מרן החפ"ץ חיים זצ"ל, וההדירו באופן מהודר ביותר, מסודר להפליא ומחולק בחלוקה של סדר הדברים, תוכן הענינים ולוח המפתח מפורט כראוי לכל עניני וסדרי הקרבנות.

יעקב לנדא
רב אב"ד בני ברק
ב"ה כ"ו שבט תש"ח

ביחודי ומכיר קאמיאן היה יחיד כל מכירי וידידי הרב הגי' המסוגל מהר"ר משה שמוען שליט"א סובול המפורסם בדרשותיו כמה פסיק כרגילות ולוקח לבנות מוסר היותו שריר למוסר הנעלה. בית היתומים דיסקי. ולעת זקנתו עלה במחשבתו לשרי חבור על כל דרשות. אל תקראי הנמצא בדור"ל ועל יוצג וסודר חבור שלם על דבר דרשות אלה וביאר אותם כדי ה' הוסבה עליו ואמינא לפעלא טבא ישר חילך הנני מבקש לעזור ביד המחבר היקר הזה להציא מהשטת לפועל ולקנות את ספרו בסכך מלא.

המסדר לכבוד לומדי תורת הונגי
יעקב לנדא
רב אב"ד בני ברק

הגר"י לנדא מציין בהמלצתו להרמ"ש סובול כשד"ר בית היתומים דיסקין'

מרן החפ"ץ חיים ז"ע

הקדמה

הנתן כאשר יוכני השי' לבוא לאהיק ארץ אבותינו ולהתישב בה אשר לזו שאפתי והשתוקקתי כל ימי חיי לקבוע מגורי בארץ חמרתנו אשר עיני כל ישראל נשואות אליה אמרתי לנפשי הנה הנקתי לשנות וקנה אשר בחותמי של הארץ יורדיה ונתלשם סיום ליום. והנה יוכני השי' בימי חלדי לקבוע עק קשרו בסך כמה וכמה שנים בנת חיותי בצוואת הורא עק ארמית החפץ חיים שליט"א שברך קשרו חיו חסר אלו כי חוב קדוש מוטל על כל תופשי התורה להקריש וכן ידוע ככל שנה בעת קורות ישראל ולרדו שריבים לחוק התורה והמצוה לחלוב לב ישראל לאביהם שבשמים ולשר כל תורה — ולהסיר כל קטנה ומחלוקת אשר פרצו לפקטים קרובות כדיות, וכן עשיתי כדבריו הקדושים. ובסך כמה וכמה שנים סבתי בקורות שונות במשך וכן ידוע בשנה, ובית דברי עשר רשמים כדברים ככל סקום בואי ופעלו רחבה להרמ"ק קרן התורה והמצוה כאמור רז"ל. וברבים היוצאין מן הלב נבסין אל הלב"ב וכל נספוחיו היו בלי שום בקלה פרי, ובית ברכתה מקומות ערוגי השי' יסור שיבות, תית, והבורות שונות ללמוד הלכת ואגדת, ובסך כן קופה לנפשות המוסים לעזור לנרמב"ם.

והרבה אנשים שמוסעי רדשותי חזקו את רוחי באמרו כי דברי הפיוח בקרבם רוח חיים ועודו את נשם לתורה ולמצוה וגם אחיכ שבת"י ברבנות במשך איות עשרות שנים יחיתו דרוש לפני קהל ישראל מדי פעם בפעם אדות וברבים ענינים שקלו על הפרק בקניני תורה ומצוה, ומרתי לעצמי בקבצה את חוכן רוח רדשותי אשר ידעתי כי זנה חיו לעזור לכם של ישראל ולקרבם לחיות ולמצוה אשר יקשה אותם חיי בהם.

ועתה אמרתי לנפשי הנה יוכני השי' לשנות וקנה, הבה אתן את דברי תנ"י' חת מכתב הרעום לשארו יסעורו לחוקי התורה נתן כל מבקש דבר ה' והשתוקק לדבר אגרת אשר בלי הפונה ימצאו בהם דברים שביבים נפש כאשר כל דברי סיפורים על דברי חז"ל בקלי התלמוד והמדרשים באמרו ז"ל על הפסוק [משלי ה' י"ט] דיות ירוח ככל קח [עירובין ז"ב] מה דר זה וכן שתחננו סמסמס בו מוצא בו חלב כך דברי תורה כל וכן שארם הנה נתן מוצא בהם טעם.

והנה כעסתי על פנתן הק"י לאהיק הרעפתי בחסר השי"ת קונטרס הראשון כרשומתי התקמא פשה וברתי יוסף, ונחמ אני כהנא לבנימי קונטרס השני

הקדמתו לספרו חסד לאברהם

רבנותו וספריו ומאמצי לזיכוי הרבים

בשנת תרס"ב (אחר השריפה בראדין) עזב רבי אהרן את בית חותנו בראדין, כשנקרא לשמש ברבנות בכמה קהילות, תחילה התמנה לרב בעיירה "נאווא-שווינצאו" בפלך לאמז'א. בהיותו שם הדפיס את ספרו "זכרון יוסף", דרשות על עניני האמונה וגאולה העתידה (נדפס ווילנא תרפ"ד).

מלבד ספרו "עבודת הקרבנות" ערך רבי אהרן עוד כמה חיבורים כתב דרוש וביאורי מקראות, ביניהם "פרחי אהרן" על התורה, "חסד לאברהם" על עניני תורה וחסד, וכל ספריו מלאים מתורת חמיו מרן החפ"ץ חיים ודרכיו הקדושים.

במשך חייו שימש ברבנות בכמה ערים: בשנת תר"ע עבר לשמש כרב בעיר מיכאילישוק. מעניניו לציין, שבקבלתו את הרבנות התנה תנאי עם הקהל, שיש לו רשות לעזוב את העיר

הסכמת מרן הח"ח לבעל הילקוט בצלאל

גיסו הגה"צ רבי אליקים געציל לעוויטאן זצ"ל המגיד בבריסק

צינונו של הפרוש מקעלם בעל עין תרשיש זצ"ל בהר הזיתים

שער ספרו עבודת הקרבנות

ספרו לחיזוק בעניני האמונה וגאולה

שער ספרו חסד לאברהם בהם הביא גם הרבה מדברי חותנו הח"ח ז"ע

הוא בשנת תרפ"ו עם אשתו הצדקת מרת גיטל ע"ה בתו של מרן החפץ חיים, ועמו צאצאיהם ובני ביתם.

מ"שערי חסד" ליפן...

בתחלה התיישבו בשכונת "שערי חסד" בקרב נקיי הדעת בירושלים עיה"ק. אך למעשה זמן קצר לאחר מכן עבר אל הישוב החרדי ביפו ונקרא להרביץ תורה במקום. על אודות כך סיפר פעם הגרש"ז אויערבאך זצ"ל: מעשה אירע בימי נערוטי בשכונת 'שערי חסד' בה גדלתי. ביום מן הימים באה הבשורה לתושבי השכונה שהגאון רבי אהרן כהן זצ"ל חתנו של מרן ה'חפץ חיים' זצ"ל עלה להשתקע בארץ הקודש, והנה הוא קובע מקום מגוריו בשכונתנו. הדבר עורר התרגשות גדולה בקרב הצבור, ומיד הכינו לכבודו דירה ראויה לשמה, ואף כל חפצו וצרכיו העמידו לרשותו למען יוכל לשבת על

געגועיו וכיסופין להשתכן בתוכה. מנעוריו ספג לתוכו אהבת קודש זו, ומעניין שכבר בעת בואו בברית האירוסין בשעת כתיבת התנאים, התנה תנאי מפורש עם חותנו ה'חפץ חיים', שלא ימנעוהו מלעלות לארץ ישראל אחר החתונה...

מצד שני גם מרן החפץ חיים התנה עמו תנאי בענין, כפי שמספר בנו רבי ליב פופקא, (בספר זכרונותיו על אביו), כי לפני גמר השידוך עם ר' אהרן, התנה החפץ חיים, כי "באם אולי יוחלט אצלו, ליסע לארץ הקדושה בתוך זמן המזונות, יסע עמו ר' אהרן, ואם לא יאבה לנסוע עמו אזי הוא פטור ממזונות שהבטיח לו"...

ואם כי לא עלה בידו של רבי אהרן למלא את שאיפתו אז, לא נתיאש ממטרתו זו, עד אשר זכה להוציאה לפועל ולהגשימה לעת זקנתו. ואמנם לאחר שהושיב את אבותיו בארץ הקודש, כאשר אביו רבי יוסף זצ"ל ואמו ע"ה עלו לעת זקנתם והתיישבו בירושלים עיה"ק, הגיע גם

שלשה חדשים בשנה, בכדי לנסוע לעיירות ישראל לעורר את העם לתשובה ולמעשים טובים... ואכן כך נהג בכל זמן רבנותו שם, היה טורח ומטלטל עצמו מעיר לעיר ומעיירה לעיירה, למען זיכוי הרבים, שלא ע"מ לקבל פרס, ומעורר את העם לתורה ולמוסר, ודבריו היוצאים מן הלב נכנסו ללב השומעים ועוררו הד רב.

רבי אהרן נודע במעלות התורה ובמדות טובות משוכחות בהם הוכתר בנימוסיו, ובפרט בענין שמירת הדיבור והלשון, כי על כן מ'חדרו' של ה'חפץ חיים' בא. שום דיבור רע לא השמיע מעולם על משהו, שום אבק של רכילות או צל צילה של לשון הרע, אהבה בלי מצרים לכל אדם מישראל ואפילו הפשוט שבפשוטים.

עלייתו לארה"ק

פרשה מיוחדת היא אהבתו לארץ ישראל, מתוך

השאלה בבית דין של מעלה -

הסיפור המדהים שמסר החפץ חיים לחתנו בתנאי שלא יספר זאת בעודו בחיים

שביניהם פונה אלי בשאלה: "ר' ישראל מאיר, הלא תזכור המאורע באותו קצב שקנסתו לנדב מ' ליטרא נרות, אמור נאשם מה התכוונת בקנס זה, האם בתור עונש למען יזהר אלהבא, וכן לטובת הציבור למען ישמעו ויראו, או גם למען תהיה לנענש כפרה על עוונותי?" נדהמתי מאד, וראש המדברים הרגיעני ואמר שימתינו לי עד שתשוב דעתי אלי. נתתי לב להיזכר באותו ענין והשבתי שעד כמה שבזכרוני, הקנס הוטל עליו לשם עונש ולא לשם כפרה. כשהתעוררתי מתרדמתי, ראשי היה כבד עלי, חזרתי לתלמודי ושוב נפלה עלי תרדמה. הפעם הופיע לפני הקצב, כשכולו מדוכדך, ובקול בוכים טען כנגדי: "אוי, רבי, ראה מה עוללת לי בתשובתך לבי"ד של מעלה. כשעמדתי בדין והקטיגור תבע לדון אותי בגיהנום בעבור האכלת טריפות, טענתי שכבר נתכפרתי בקנס של הנרות שהטלת עלי. "טען לעומתי הקטיגור, שהקנס לא בא לשם כפרה אלא לשם עונש גרידא, והוחלט איפה לשאול את פיך על כוונתך. ומאחר שתשובתך היתה שלא התכוונת לשם כפרה - יהיה עלי עתה לעבור יסורי גהנום קשים על אותו עוון..."

לאחר מעשה זה - סיים הח"ח - גמלה אצלי ההחלטה להסתלק מן הרבנות...

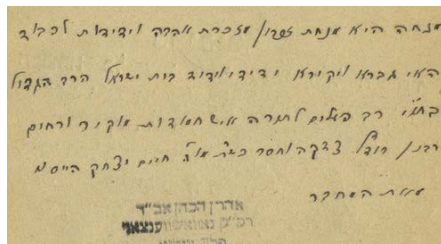
הגאון רבי אהרן הכהן זצ"ל, חתן מרן החפץ חיים זצ"ל, בהיותו אברך סמוך על שולחן חותנו נחל פעם אכזבה בהשתדלותו להשיג משרת רבנות בעיר מסוימת. הצטער על כך ר' אהרן והשיח לבו בפני חותנו. הח"ח דיבר על לבו והצביע על גודל האחריות שברבנות וכי אין כדאי להצטער בשל אי קבלת המשרה. כשראה שדעתו של חתנו טרם נחה, סיפר לו הח"ח סיפור מבהיל שאירע לו בתקופה הקצרה בה כיהן כרב בעיירתו ראדין ושהיווה אחד מהגורמים לעזיבתו את הרבנות, אך בתנאי שיקבל ר' אהרן ע"ע לבל יספר זאת לאיש, כל עוד שהוא - הח"ח, נמצא בחיים. וכך סיפר לו הח"ח:

באותו זמן אירע שאחד הקצבים נתפס במכירת בשר טריפה, והועבר מיד מחזקתו, הלה בא לפני והביע חרטה על מעשהו, עשה תשובה והבטיח שלא ישוב עוד לכסלה, נוכחתי שהלה מתכוון בריצונות ומאיך היה נתון במצוקה וטפלי היו תלויים בו, שיתפתי מידת רחמים לדין והחזרתיו לכשרותו, ואילו על חטאו קנסתיו לנדב לביהמ"ד ארבעים ליטרא של נרות. הקצב לא האריך ימים לאחר אותו מעשה, וכעבור זמן קצר הלך לעולמו.

באחד הימים ואני לומד כדרכי בעזרת נשים שלייד ביהכנ"ס נפלה עלי תרדמה ובחלומי הנה שלושה אנשי צורה מופיעים לנגדי, והגדול

חתימתו על ספר חוסן יהושע שהיה ברשותו

הקדשה שכתב על ספרו ששלח לא הרבנים

אח"כ לארצות הברית. בנם הגדול היה הרה"ג רבי אברהם הכהן זצ"ל. עלה לארה"ק וכיהן כרב בביהכנס"ס "אהל רבקה" בת"א. נלב"ע י"ז תשרי תשי"ד.

בנם הרה"ג ר' שלמה הכהן קאגאן זצ"ל, היה חתן הרה"ג ר' בן ציון אפשטיין זצ"ל. עבר לשיקאגא שבארה"ב וכיהן שם כרב בביהכנס"ס "בני משה".

גם בנם הרה"ג ר' יוסף חיים הכהן קאגאן זצ"ל (נלב"ע כ"ח סיון תשל"א), עבר לשיקאגא וכיהן שם כרב בביהכנס"ס "קהלת יעקב", מח"ס עיוני הלכה והגיונות. היה חתנו של הרה"ג ר' שמואל שך זצ"ל מגדולי רבני שיקאגו (אחיו של הרה"ג ר' שלמה זלמן שך זצ"ל הי"ד, שהיה דיין בביד"צ בעיר יפו, ונהרג בפרעות תרפ"ט בעיר מוצא). הם היו נכדי הגאון ר' אליהו ראגולער זצ"ל, בנו של הגאון רבי אברהם בעל "מעלות התורה" זצוק"ל אחי מרנא הגר"א זי"ע.

חתנו של ר' יוסף חיים קאגאן, היה הרה"ג ר' לייב יצחק הלוי תרשיש זצ"ל, מחשובי ישיבת מיר בארה"ב. (נלב"ע י"ב אדר א' תשס"ה). הוא היה בנו של הגאון ר' אלעזר הלוי תרשיש זצ"ל, שהיה מהראשונים שנסעו מארה"ב ללמוד בישיבת מיר בפולין, עוד בשנת תרפ"ט. בן אחיו של הגה"צ המפורסם ר' יהושע זעליג תרשיש זצ"ל בעל עין תרשיש, הפרוש מקעלם שעלה לירושלים עיה"ק.

בתם היחידה היתה מרת רחל ע"ה (נלב"ע ד' תמוז תש"ד), אשת הרה"ג ר' יהושע משה מערעמינסקי זצ"ל מח"ס "אני חומה", שכיהן כרב בכמה קהילות בניו יארק שבארה"ב. נלב"ע ב' אלול תשכ"א. אחד מבניהם היה הרה"ג ר' מאיר מרמינסקי זצ"ל שכיהן כרב בביהכנס"ס "עדת שלום" בלוס אנג'לס.

יהי זכרם ברוך.

סער ספרו פרחי אהרן עה"ת

השכונה... כשחזרו בני המשלחת סיפרו לכולם את תשובתו של רבי אהרן, המשיך הגרש"ז לספר, ומכיון שהייתי אז נער צעיר לימים עשו עלי הדברים רושם כביר מאד, והחלטתי בהחלטה חזקה שלא להתקרב לענין שיש בו מחלוקת. (באר הפרשה)

בספר "מאיר עיני ישראל", מופיע סיפור דומה שרבי אהרן הכהן הוזרה ע"י חותנו זי"ע טרם עלותו לא"י שלא ילין לינת לילה במקום פלוני, כי שם בוערת מחלוקת לשם שמים, ופעם פגש באותה העיר אחד ממכיריו מתלמידי ישיבת ראדין אשר שמח מאד לקראתו והזמינו ללון בביתו, מיאן ר' אהרן כשהוא סח לו את דברי חמיו. (מאיר עיני ישראל ח"ב)

"אור זורה"

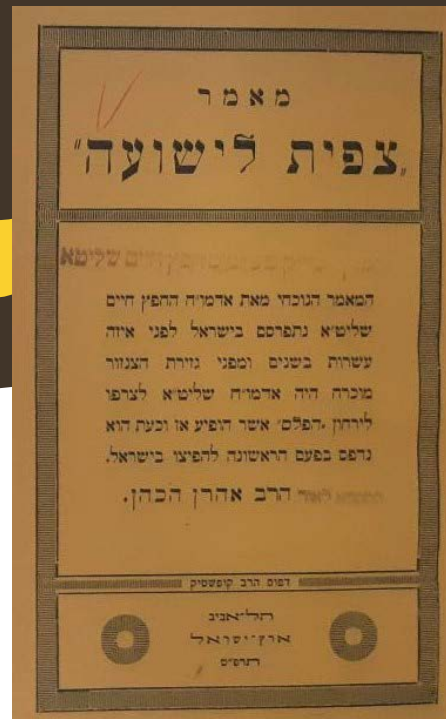
בשהותו בעיר יפו (ת"א) בארה"ק, הרביץ תורה ויראה בישיבת "אור זורח" מיסודו של הגאון רבי נפתלי הירץ הלוי זצוק"ל רבה של יפו, בשכונת נוה שלום ביפו (שהפכה לאחמ"כ לחלק מתל אביב), ובזמנו נתרחה הישיבה הרבה, בלקחו חלק בניהולה יחד עם העסקן הידוע הרה"ג ר' דוד פוטאש זצ"ל מראשי ציבור החרדים שגרו אז בתל אביב.

לאחר שחי בארץ ישראל כעשר שנים נלב"ע הגאון רבי אהרן הכהן זצ"ל בשם טוב זכרו לחיי העולם הבא, וספרו אחריו "כי היה אדם גדול וצדיק במעשיו, בעל חסד בגופו ובמומונו בגלוי ועוד יותר בסתר".

נלב"ע בכ"ה שבט תרצ"ו ונטמן בהר הזיתים בין גדולי ירושלים, ליד הגה"צ הנודע רבי זעליג לייב בראווערמאן זצ"ל. מאוחר יותר נטמן בין שניהם הגה"צ רבי אלי' זלאטניק זצ"ל חבר הביד"צ פעיה"ק.

אשתו הרבנית גיטל ע"ה בת מרן הח"ח זי"ע נפטרה בכ"ג תמוז תש"ט, ונטמנה בבית העלמין בנחלת יצחק בתל אביב.

הותירו אחריהם שלשה בנים ובת אחת, זכו לראות בנים ונכדים בנין וחתנין רבנן שמהם הגרו

הדפיס בא"י את מאמר חותנו מרן הח"ח זי"ע צפית לישועה

התורה ועל העבודה בנחת. ואכן, רבי אהרן קבע מושבו בדירה זאת ותרב השמחה ב'שערי חסד'. עברו כמה חדשים והנה רבי אהרן נעלם מעיני כל, מקומו בבית הכנסת נפקד ואף ברחובות העיר לא ראוהו. משעברו כך כמה ימים החליטו טובי הקהל ללכת אחריו ולחפשו. תחילה ניגשו לביתו, נקשו על שעריו, אך אין קול ואין עונה. מכיוון שכך ניסו לפתוח את הדלת והנה היא נפתחת... והבית ריקם מתושביו וחפציו. אף השכנים לא ידעו מאומה מפשר התעלומה.

בלית ברירה הוכרז בבית הכנסת שכל היודע אודות רבי אהרן הכהן יבוא ויודיע. עד שהגיע זקן אחד וסיפר כמסיח לפי תומו שראה את רבי אהרן יוצא מן השכונה לפני כשבוע עם כל מטלטליו בעגלה לעבר העיר יפו...

הדבר יצא מפי הזקן ופני העם מלאו תמיהה ופליאה. על מה ולמה עשה רבי אהרן כדבר הזה. שיגרו בני השכונה משלחת ליפו לביתו של רבי אהרן, והוא קיבלם בסבר פנים יפות כשהוא מודה להם על כל החסדים שגמלו עמו... ובנוגע לעזיבתו בפתע פתאום מבלי להודיע מאומה - סיפר להם דברים כהווייתן:

"כשבאתי להיפרד מחותני לרגל עלותי לארץ ישראל, העליתי לפניו שאלתי איה אקבע מקום מושבי, בירושלים או בצפת, או שמא בחברון או ביפו (ת"א). בערים אלו היו הריכוזים החרדיים המכובדים.

"השיב לי חותני: אין כל כך נפק"מ היכן תדור, אך זאת אבקשך, אגא, הבטח לי בתקיעת כף, שממקום המחלוקת תברח במהירות... לעולם אל תציג את כף רגלך במקום שיש בו מחלוקת, ואם ח"ו נקלעת למקום כזה, תשא רגלך ותברח משם... ואכן, הבטחתי כן לחותני בתקיעת כף ונפרדתי ממנו מתוך התרגשות עצומה ודמעות".

המשיך רבי אהרן: "לאחרונה נתעוררה מחלוקת בשכונתכם 'שערי חסד', אודות הגבאות בביהכ"נ, ומכיוון שכה חמור היה הדבר בעיני חותני עד שנטל ממני תקיעת כף על כך, נאלצתי לעזוב את המקום במהירות עצומה, ולא היה סיפק בידי לשהות אפילו כדי פרידה מבני